

MATURE – program szkolenia do samodzielnej nauki

Wprowadzenie

Jeśli interesują Ciebie następujące zagadnienia: starsi ludzie, starzenie się, uczenie w późniejszym wieku, aktywność starszych osób, niepełnosprawność, przewyżnianie barier – przeczytaj.

Jeśli uczysz osoby dorosłe, przygotowujesz nauczycieli do pracy z seniorami, w twojej klasie czy grupie znajdują się starsze osoby, prowadzisz imprezy dla starszych osób, masz kontakt z seniorami w sektorze publicznym, poprzez wolontariat, w grupach wspólnotowych czy prywatnych firmach – przeczytaj.

Szkolenie MATURE może być właśnie tym, czego szukasz!

Projekt MATURE

MATURE – Kształcenie osób dorosłych w sposób użyteczny, ciekawy oraz odpowiadający potrzebom, <http://matureproject.eu/>

MATURE jest wielostronnym projektem finansowanym z programu UE Grundtvig – Uczenie przez całe życie, z udziałem partnerów z następujących krajów: Austria, Niemcy, Grecja, Polska, Portugalia, Słowenia, Szwajcaria oraz Wielka Brytania. Celem projektu było opracowanie i testowanie szkoleń doskonalenia zawodowego dla praktyków formalnej i nieformalnej edukacji dorosłych.

Zespół projektu MATURE skoncentrował się na promowaniu umiejętności i strategii umożliwiających rozpoznawanie i pokonywanie barier w uczeniu związanych z wiekiem m.in. tych wynikających ze stanu zdrowia, zależności od innych osób, różnic kulturowych czy ograniczeń związanych z nieaktywną postawą. Podjęta przez zespół tematyka jest wynikiem pracy i doświadczeń zespołu w uczeniu w późniejszym wieku. W opracowaniach wykorzystano również inne działania związane z aktywnością seniorów, które były i są podejmowane przez wszystkich partnerów projektu, na poziomie krajowym oraz we współpracy w Europie i poza nią.

Szkolenie MATURE

W projekcie MATURE zakłada się, że uczenie się w późniejszym wieku ma decydujący wpływ na dobre samopoczucie i niezależność osób starszych. Szkolenie MATURE zachęca do zaakceptowania tego przesłania, w szczególności zachęcając do poznania i przewyżniania barier uczestnictwa w uczeniu się.

Dlaczego szkolenie MATURE jest potrzebne?

Unia Europejska przykłada się coraz większą wagę do tzw. partycypacji jako głównego czynnika utrzymania jednostek oraz społeczeństw w dobrym zdrowiu.

‘Włączenie osób starszych do pełnego, niezależnego życia tak długo jak to jest możliwe, jest niezwykle korzystne dla nich samych, ale również dla gospodarki i społeczeństwa jako całości.’

Demografia, Aktywne starzenie i Emerytury – Europa Socjalna, podręcznik, tom 3

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=6805&type=2&furtherPublication=yes>

Unijne statystyki pokazują zmniejszający się udział w uczeniu się osób w wieku 55-64 lata (Eurostat 2009), a dane krajowe wskazują, że udział nadal będzie spadać w stosunku do wieku. Jest coraz więcej badań, które pokazują synergię między uczeniem się a zwiększaniem dobrobytu, poprawą zdrowia oraz aktywnością osób starszych. Z drugiej strony czynniki, ograniczające udział w uczeniu się takie jak zależność, pochodzenie etniczne, płeć, niski poziom wykształcenia, w okresie długoterminowym powodują zwiększenie niepełnosprawności.

Starsi Europejczycy posiadający pewność siebie oraz umiejętność uczenia się osiągają znaczne korzyści, niestety liczba tych osób jest wciąż nieduża.

Szkolenie MATURE wspomaga placówki kształcenia w ich dążeniu do zwiększania uczestnictwa seniorów, którzy są marginalizowani w działaniach grupowych. Zrozumienie wpływu czynników ograniczających oraz rozpowszechnianie rozwiązań, które przyczyniają się do zwiększenia zaangażowania osób starszych to pierwsze kroki w kierunku uznania uczenia się dorosłych jako wartości użytecznej i potrzebnej.

Czym wyróżnia się szkolenie MATURE ?

Szkolenie MATURE pokazuje wartość uczenia się oraz zachęca do testowania szkoleń z różnymi grupami odbiorców MATURE, proponuje podejście praktyczne, które zostało sprawdzone i działa skutecznie w szczególności, gdy chcemy zwiększyć udział w uczeniu się defaworyzowanych seniorów.

Cechy szkolenia MATURE:

- Nauczanie nie ogranicza się do jedynie do nauczycieli, ani edukacja do edukatorów osób dorosłych.
- Uczenie się odgrywa znaczącą rolę w zapewnieniu autonomii i niezależności w późniejszym życiu.
- Partnerska współpraca jest istotnym elementem skutecznego nauczania i uczenia się.
- Organizacje i osoby spoza edukacji odgrywają kluczową rolę w procesach zaangażowania i motywowania seniorów oraz w tworzeniu programów nauczania i w długoterminowym planowaniu.
- Współpraca ma miejsce na wielu poziomach i nie wymaga złożonej infrastruktury. Nieformalna współpraca między osobami o wspólnej pasji może być bardziej skuteczna niż praktyka partnerska na dużą skalę.

- Styl oraz zawartość programów nauczania musi być określona przez indywidualne potrzeby osób, dla których te programy są tworzone.
- Przesunięcie akcentu z przedmiotu czy tematu wiodącego w uczeniu na umiejętności i kompetencje, które przyczyniają się do utrzymania dobrego samopoczucia, czyni uczenie się bardziej potrzebnym.
- Uczenie się w grupie jest szansą na aktywny udział wszystkich osób na równych zasadach.
- Każdy program nauczania powinien dążyć do włączenia przekazu: uczestnicy powinni wiedzieć (bądź ponownie nauczyć się) jak się uczyć, a także, że to czego się uczą, ma wpływ na ich życie.

Dla kogo jest przeznaczone szkolenie MATURE ?

MATURE adresuje swoje szkolenia do jak najszerszego kręgu odbiorców. Docelowymi odbiorcami szkoleń są:

- Profesjonalni nauczyciele osób dorosłych;
- Profesjonalni nauczyciele z innych sektorów edukacji;
- Nauczyciele – wolontariusze;
- Osoby indywidualne z umiejętnością przekazywania wiedzy, dzielenia się tą wiedzą z innymi;
- Instytucje zaangażowane w kształcenie dorosłych (komercyjni dostawcy; organizacje pozarządowe; firmy);
- Planiści kształcenia osób dorosłych;
- Profesjoniści i wolontariusze, których główną działalnością nie jest edukacja (organizacje zdrowia; pracownicy opieki; np. opieki domowej);
- Moderatorzy klubów i innych nieformalnie tworzonych grup.

Jakie umiejętności nauczyciela wspiera szkolenie MATURE?

Szkolenie MATURE zostało opracowane zgodnie z zasadami kluczowej polityki i praktyki europejskiej w kontekście szkoleń nauczycieli i uczenia się przez całe życie.

Zakres wiedzy szkolenia MATURE:

- Znajomość procesu starzenia, jego zalet i niedogodności;
- Rozpoznawanie związków pomiędzy uczeniem się i starzeniem się;
- Rozumienie zagadnień życia w późniejszym wieku;

- Znajomość czynników wpływających na zaangażowanie, uczestnictwo i aktywną długowieczność;
- Świadomość wzajemnego powiązania uczenia się i innych programów społecznych, mających wpływ na życie starszych ludzi;
- Znajomość teorii nauczania i uczenia się w części dotyczącej starszych osób.

Umiejętności nabyte po szkoleniu MATURE:

- Umiejętności opracowania strategii dotyczącej angażowania starszych osób, dotychczas nieaktywnych;
- Umiejętność tworzenia programów uczenia się, dostosowanych do procesu starzenia i potrzeb osób starszych;
- Umiejętność prowadzenia uczenia się, które motywuje, inspiruje i angażuje osoby starsze;
- Umiejętność opracowania szkolenia, które jest potrzebne i uczy umiejętności życiowych;
- Elastyczność w celu uwzględnienia potrzeb osób starszych w ramach istniejących programów nauczania oraz w ramach uczenia w wielopokoleniowych grupach.

Zdolności i postawy zdobywane podczas szkolenia MATURE:

- Empatia w stosunku do osób starszych;
- Zdolność zaangażowania różnych osób i organizacji w proces właściwego uczenia się osób starszych;
- Otwartość na nowe pomysły, wyzwania i sytuacje;
- Gotowość do wprowadzania innowacji; niekonwencjonalne pomysły, wyzwania stawiane starym założeniom;
- Dążenie do zapewnienia postępów w uczeniu się.

Jak zorganizowano szkolenie do samodzielnej nauki?

Program szkoleniowy MATURE do samodzielnej nauki zawiera następujące jednostki:

Program szkoleniowy MATURE do samodzielnej nauki
1. Wprowadzenie
2. Uczestnictwo i brak uczestnictwa
3. Niedogodności
4. Poznanie uczniów
5. Jak zaplanować program uczenia się w sposób odpowiadającego potrzebom
6. Jak wzmacniać motywację i uczyć w sposób ciekawym
7. Jak uczyć w sposób użyteczny – ocena

Każda z jednostek szkoleniowych zawiera teorię i zadania, które pozwalają lepiej zrozumieć temat i dają możliwość osobistej refleksji. Dodatkowo dołączono referencje.

Jak korzystać ze szkoleniowego programu MATURE do samodzielnej nauki ?

Zawartość programu do samodzielnej nauki dostosowano do potrzeb europejskich odbiorców. Sposób wykorzystania szkolenia w konkretnych warunkach krajowych, czy lokalnych leży w gestii uczestnika. Zespół projektu MATURE opracował szkolenie korzystając z własnych doświadczeń w zakresie wpływu zróżnicowanych kultur, środowisk, oczekiwań i motywacji do nauki. Nie chodziło o narzucanie jednolitej formuły dla wszystkich europejskich odbiorców; szkolenie jest tak przygotowane, aby pobudzać do refleksji na temat sposobów, jak podstawowe koncepcje i zasady mogą być przydatne w różnorodnych sytuacjach.

Jednostki szkoleniowe do samodzielnej nauki mogą być wykorzystane:

- W ramach kształcenia grupy ustawicznego rozwoju zawodowego.
- Jako niezależne uaktualnienie wiedzy zawodowej.
- W ramach skierowania na samodzielne doksztalcanie.

Materiały dodatkowe

Strona projektu MATURE (<http://matureproject.eu/>) oferuje uczestnikom szkoleń zasoby oraz linki dostarczające informacji na temat podstaw teoretycznych. Na stronie znajdują się:

- Raport badań MATURE w języku angielskim, zawierający źródła programu szkoleniowego. (<http://matureproject.eu/research-report>)
- Broszura dla instytucji pośredniczących dotycząca sposobów zaangażowania starszych, nieaktywnych dotychczas osób poprzez interwencję strony trzeciej. (<http://matureproject.eu/advice-booklet>)
- Linki do europejskich źródeł, projektów i publikacji, które mają powiązania z uczeniem w późniejszym wieku, dotyczą zagadnień wpływających na jakość życia seniorów. (<http://matureproject.eu/links-2>)

Wiele zasobów MATURE zostało opracowanych w poprzednich projektach, w których uczestniczyły organizacje partnerskie. Jako wstępne przygotowanie bądź uzupełnienie do szkolenia MATURE można wykorzystać następujące materiały:

- Broszura LISA o sieciach wspierających uczenie się w późniejszym wieku <http://www.bia-net.org/lisa>
- Przewodnik LENA o modelach współpracy w celu skutecznego uczenia się w późniejszym wieku <http://www.bia-net.org/en/lena.html>
- Przewodnik LARA o realizacji uczenia się w starszym wieku <http://www.laraproject.net/>
- Przewodnik EuBia na temat korzyści płynących z praktyki współpracy w uczeniu się w późniejszym wieku <http://www.bia-net.org/en/eubia.html>

Ponadto projekt MATURE korzysta z bazy danych projektu ForAge: (<http://www.foragenetwork.eu/en/>).

ForAge jest europejską wielostronną siecią założoną w celu przekazywania i promowania doświadczeń w uczeniu się starszych osób. ForAge oferuje repozytorium dokumentów oraz projektów odnośnie polityki, praktyki i badań dotyczących uczenia się w późniejszym wieku. Baza danych projektu ForAge jest zalecanym źródłem zasobów dla edukatorów osób dorosłych.